

Udskriftsdato: 19. december 2025

KEN nr 9312 af 15/01/1998 (Historisk)

Ankestyrelsens principafgørelse K-1-98 om kontanthjælp - aktivering - voksen- og efteruddannelse - klage - kørelæreruddannelse - senere beskæftigelsesmuligheder - skøn

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: J.nr.: 200568-97

Ankestyrelsens principafgørelse K-1-98 om kontanthjælp - aktivering - voksen- og efteruddannelse - klage - kørelæreruddannelse - senere beskæftigelsesmuligheder - skøn

Resume:

Ansøger, der var fundet berettiget til at deltage i en voksen- og efteruddannelse efter lov om kommunal aktivering var ikke berettiget til hjælp til betaling af uddannelsesudgifterne på ca. 45.000 kr. til kørelæreruddannelsen.

Ankestyrelsen fandt, at det af kommunen udøvede skøn, hvorefter deltagerprisen måtte anses for at være urimelig i forhold til værdien for ansøgerens senere beskæftigelsesmuligheder, var ikke ulovligt eller åbenbart urimeligt.

En udtalelse, hvorefter ansøgerens kørelærer kunne anvise hende arbejde efter uddannelsens afslutning, var ikke i sig selv afgørende for, om betingelserne kunne anses for opfyldt, men et forhold, som indgik i den samlede vurdering.

Ankestyrelsen fandt, at spørgsmålet om betaling af deltagerprisen kunne prøves særskilt, såfremt kommunen i øvrigt havde godkendt uddannelsen.

Kassation:

Der er kommet nye regler på området

Love:

Lov om kommunal aktivering - lovbekendtgørelse nr. 36 af 26. januar 1996 - § 8, stk. 2 og § 23

Lov om social bistand - lovbekendtgørelse nr. 110 af 26. februar 1996 - § 15, stk. 5

Sagsfremstilling:

Ansøger, der var alene med 3 børn, havde en mange år gammel uddannelse, som efter det oplyste ikke havde nogen brugbar værdi på arbejdsmarkedet. Ansøger havde været uden arbejde i en årrække og havde modtaget hjælp fra kommunen siden 1991.

I september 1996 blev hun indkaldt til aktiveringssamtale, idet der i foråret var givet afslag på revalideringsstøtte.

Ved udarbejdelse af handleplanen indgik kørelæreruddannelsen som en mulighed. Uddannelsen var godkendt af kommunen som omfattet af positivlisten. Ansøger søgte forvaltningen om 1.100 kr. månedligt til hjælp til betaling for kurset, men fik i starten af oktober 1996 afslag på det ansøgte. Afslaget var begrundet med, at der ikke lovgivningsmæssigt var mulighed for at yde hjælp til sådanne udgifter. Endvidere vurderede kommunen ikke, at uddannelsen til kørelærer ville føre til selvforsørgelse i den nærmeste fremtid.

Kommunen oplyste, at hvis ansøger selv kunne finde en mulighed for at betale de ca. 1.100 kr., som kurset kostede månedligt, var den aftale, hun havde indgået med beskæftigelsesafdelingen om, at hun kunne få den fulde kontanthjælp i op til 12 måneder, stadig gældende.

I klagen til nævnet blev det anført, at ansøger skulle have undersøgt mulighederne for ansættelse efter endt uddannelse, og at disse skulle være gode. Endvidere blev udgifterne til uddannelsen nu oplyst til ca. 45.000 kr. inkl.. materiale.

Endvidere blev det anført, at det var særdeles vigtigt, at ansøger som eneforsørger til 3 børn fik en varig beskæftigelse og ikke kom ud i et kortvarigt projekt.

Der forelå en udtalelse fra kørelæreren, hvoraf fremgik, at det bekræftedes, at ansøger umiddelbart efter kørelærereksamen kunne få anvist arbejde som kørelærer enten ved en anden køreskole eller i kørelærerens egen køreskole.

Af et senere brev fra kørelæreren fremgik, at det drejede sig om en fuld arbejdsuge på 37 timer, og at han i øvrigt gav ansøger sin bedste anbefaling.

Ifølge kommunens oplysninger startede ansøger kørelæreruddannelsen i midten af oktober 1996. Beskæftigelsesforvaltningen havde accepteret, at hun kunne tage en uddannelse på max 2 år, samtidig med at hun bevarede kontanthjælpen.

Uddannelsen kostede mellem 25.000 og 40.000 kr. som hun selv skulle betale.

I supplerende bemærkninger til nævnet blev det anført, at når der lå så klare udtalelser omkring de arbejdsmæssige udsigter samt ansøgers udsigter til at klare uddannelsen, så kunne de ca. 45.000 kr. ikke betragtes som værende urimelige, hvis lovens indhold skulle have nogen praktisk betydning.

Ved oversendelsen til nævnet havde kommunen anført, at de ovennævnte udtalelser fra kørelæreren havde været med i revurderingen, men at der jo ikke var "hjemmel" til at fastholde kørelæreren i ansættelsesløftet efter uddannelsen.

Ankenævnet tiltrådte kommunens afgørelse om afslag på hjælp til dækning af udgiften til kørelæreruddannelse, idet nævnet fandt, at udgiften var urimelig i forhold til uddannelsens værdi for ansøgers beskæftigelsesmuligheder.

Nævnet henviste til, at betingelserne for, at en kontanthjælpsmodtager over 25 år kunne deltage i voksen- og efteruddannelse, var fastsat i lov om kommunal aktivering § 8, stk. 2. En af disse betingelser var, at deltagerprisen ikke var urimelig i forhold til værdien for kontanthjælpsmodtagerens senere beskæftigelsesmuligheder.

I henhold til lov om kommunal aktivering § 23 kunne kommunalbestyrelsens afgørelse efter § 8, stk. 2 indbringes for Det Sociale Ankenævn.

Af vejledningen om kommunal aktivering fremgik, at nævnet kunne træffe afgørelse om, hvorvidt betingelserne for at deltage i voksen og efteruddannelse var opfyldt. Nævnet kunne således ikke særskilt tage stilling til den del af en afgørelse efter § 8, stk. 2, som angik den eventuelle dækning af uddannelsesudgifter.

Nævnet kunne imidlertid tilslutte sig socialforvaltningens vurdering af ansøgningen i relation til kriteriet i lovens § 8, stk. 2 angående uddannelsesudgiftens størrelse set i forhold til værdien for hendes senere beskæftigelsesmuligheder.

På baggrund af sagens oplysninger fandt nævnet, at uddannelsen kvalificerede til et erhverv, som efter nævnets skøn var underkastet betydelige markeds-mæssige svingninger og dermed tilsvarende svingende indtjeningsmuligheder. Det skønnedes derfor hensigtsmæssigt, at ansøger som enlig forsørger for tre børn ved et ændret erhvervsvalg søgte at opnå mere stabile beskæftigelsesmuligheder.

I betragtning heraf skønnedes uddannelsesudgifterne ikke rimelige, jfr. lov om kommunal aktivering § 8, stk. 2.

I klagen til Ankestyrelsen blev det bl.a. anført, at ansøger tidligere havde søgt om hjælp efter § 43 til praktiklønnen i forbindelse med en social- og sundhedsuddannelse, hvilket hun fik afslag på. Hun kunne som forsørger til 3 børn ikke leve af praktiklønnen.

I nærværende uddannelse fandtes hun i det mindste at kunne bevare en lidt højere indtægt under uddannelse end praktiklønnen under social og sundhedsassistentuddannelsen.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på en afgrænsning af tilfælde, hvortil der kunne ydes hjælp i henhold til lov om kommunal aktivering § 8, stk. 2, herunder betydningen af, at der forelå et arbejdstilbud, når uddannelsen var afsluttet.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt ikke grundlag for at kritisere, at nævnet ikke havde fundet ansøger berettiget til hjælp til betaling af uddannelsesudgifterne til kørelæreruddannelsen i henhold til § 8, stk. 2 i lov om kommunal aktivering, da betingelserne ikke kunne anses for opfyldt.

Ankestyrelsen lagde ved afgørelsen til grund, at kommunen havde fundet ansøger berettiget til at deltage i en voksen- og efteruddannelse, og at kommunen havde godkendt kørelæreruddannelsen som værende omfattet af positivlisten.

Ankestyrelsen lagde ved afgørelsen endvidere til grund, at spørgsmålet om, hvorvidt betingelsen om, at deltagerprisen ikke var urimelig i forhold til værdien for ansøgers senere beskæftigelses muligheder, var opfyldt, beroede på en konkret skønsmæssig vurdering. En sådan skønsmæssig vurdering kunne Det Sociale Ankenævn og Ankestyrelsen kun tilsidesætte, såfremt skønnet var ulovligt eller åbenbart urimeligt, jfr. lov om kommunal aktivering § 23, stk. 1, sammenholdt med bistandslovens § 15, stk. 5.

Ankestyrelsen fandt på denne baggrund ikke, at det af kommunen udøvede skøn, hvorefter kvinden ikke var berettiget til hjælp til betaling af kørelæreruddannelsen havde været ulovligt eller åbenbart urimeligt.

Ankestyrelsen lagde herved vægt på, at kørelæreruddannelsen kvalificerede til et erhverv som var underkastet betydelige markedsmæssige svingninger og dermed tilsvarende indtjenings muligheder sammenholdt med deltagerprisen og det forhold, at ansøger var enlig forsørger til 3 børn. Ankestyrelsen fandt, at de udtalelser, som var fremsendt fra ansøgers kørelærer, hvorefter han kunne anvise hende arbejde efter uddannelsens afslutning, ikke i sig selv var afgørende for, om betingelserne i lov om kommunal aktivering § 8, stk. 2 kunne anses for opfyldt, men var forhold, som indgik i den samlede vurdering.

Ankestyrelsen tiltrådte således nævnets afgørelse, hvorefter kvinden ikke opfyldte betingelserne for at deltage i kørelæreruddannelse i henhold til § 8, stk. 2 i lov om kommunal aktivering.

Ankestyrelsen fandt endvidere, at såfremt en uddannelse godkendtes efter § 8, stk. 2, fremgik det forudsætningsvis af bestemmelsens sidste punktum, at det offentlige så også afholdt deltagerprisen.

Ankestyrelsen var ikke enig med nævnet i, at spørgsmålet om betaling af deltagerprisen ikke særskilt kunne prøves af nævnet, såfremt kommunen i øvrigt havde godkendt deltagelse i uddannelsen efter § 8, stk. 2.

Ankestyrelsen fandt, at der her var tale om en prøvelse af betingelserne i § 8, stk. 2, som var omfattet af klageadgangen i aktiveringslovens § 23.

Ankestyrelsen fandt ikke, at der i lov om kommunal aktivering § 8, stk. 2, var hjemmel til at gøre deltagelse i en uddannelse betinget af, at ansøgeren selv betalte deltagerprisen.

Ankestyrelsen ændrede således nævnets afgørelse vedrørende spørgsmålet om særskilt klage over afslag på betaling af deltagerprisen.

Endelig gjorde Ankestyrelsen opmærksom på, at der ikke sås at være hjemmel til at udbetale aktiveringsydelse efter § 8, stk. 2 under deltagelse i en uddannelse, som ikke opfyldte betingelserne i bestemmelsen. Ankestyrelsen fandt således ikke, at kvinden havde været berettiget til at modtage aktiveringsydelse under pågyndelse af kørelæreruddannelsen.

Med ovenstående ændring tiltrådte Ankestyrelsen i øvrigt nævnets afgørelse.